НІКЧЕМНИЙ ТОРГ.

Ніхто не може заперечити факту, що свого часу галицька українська інтеліґенція була носієм визвольних змагань українського народу, що вона кермувала всім політичним життям Східної Галичини, та що в боротьбі за кращу долю свого народу поносила нераз великі жертви. Правда і те, що в тій боротьбі не знала вона одного найважнішого, не знала, не розуміла в більшости своїй і до сьогодня не розуміє соціяльного питання. Вона забувала й забуває, що одною із найсильніших ідей, під знаком якої відбувається життя в сучасному світі, це ідея соціяльного визволення трудових мас, що такий могутній і побідний вислів знайшла у Жовтневій революції.

І цьому незрозумінню приписати треба програну війну з Польщею, мертвороджену ідею Західно-Української Народньої Республіки і теперішнє, в звязку з нею, закріпощення західно-українських земель. Але по програній війні все таки зуміла вона зорґанізувати великий опір польському пануванню, що переходив у революційну акцію, створила в катакомбах українську вищу школу і знову понесла жертви — Польща Пілсудского тисячами заганяла її в тюрму, морила голодом, щоб зламати її опір.

Але все це було ділом меншої частини інтеліґенції, що відчувала революційні настрої народніх мас.

Сьогодні вже частина галицької інтеліґенції явно й нікчемно продається шляхетській Польщі.

Львівська польська преса проголосила сензаційний лист д-ра Романа Смаль-Стоцького, раніш аґента німецького ґенерального штабу, відтак радника посольства УНР в Берліні, а тепер аґента польського уряду, до польського міністра освіти Ґрабского, а зміст його такий нікчемний і підлий, що огида збирає читати його.

Рівночасно містить преса телеґраму з Варшавц, що на 4. січня 1926 року скликає польський міністер освіти комісію для орґанізації академічного шкільництва з викладовою русською (українською) мовою. В комісії, що до неї входять професори краківського і львівського університету, мають брати участь еміґранти, українські професори: Олександер Колеса, Станислав Дністрянський і Ст. Рудницький з Праги, В. Вергановський, Г. Свеніцький і М. Кордуба зі Львова, а також голова т-ва ім. Шевченка К. Студинський, ну й Роман Смаль-Стоцький.

Як що вище названі професори візьмуть участь у згаданих нарадах, то буде це нічим иншим, як тільки наочним доказом нікчемної продажности, і кого саме?—верхів української інтеліґенції, університетських професорів, буде явним доказом їхньої зради інтересів народніх мас західньо-українських земель, бо поки засіли професори до цієї наради, мусіли вони дати принципіяльну згоду, що в дійсності українського університету не буде, а тільки "студіум руське" при польському університеті і що місцем його осідку не буде Львів.

Галицька університетська справа, яку ще перед війною видвигнула молодь і яка революціонізувала українські маси, бо була висловом їхньої волі — чого доказом, що селянство й робітництво активно піддержувало цю акцію — стає тепер предметом ганебного торгу — збанкротованих політиків. (Колеса й Дністрянський, бувші посли до австрійського парляменту.)

Коли в минулому році польський аґент Смаль-Стоцький з доручення польського уряду розпочав свої поїздки в університетській справі, і коли еміґранти професори Колеса і Дністрянський і инші в Празі дали свою згоду на переговори з Польщею — зорґанізована політична еміґрація західно-українських земель напятнувала їх вчинок, як підлу зраду. І здавалося, що тим банкротам відхочеться дальших торгів, та ні. Ті вчені, що на протязі кількарічної праці на українському університеті в Празі здобулися лише на те, щоб написати по одній брошурці, що в них возвеличується президента Чесько-Словацької республіки Масарика (праці проф. Колеси і Дністрянського) — тепер зі страху, що Чехи може не схочуть далі держати їх на ласкавому хлібі — завели торг зі шляхетською Польщею.

І за що продаються вони? Панська Польща заофірувала їм через свого аґента Смаль-Стоцького виплатити в доларах залеглу плату професорську за час від розвалу Австро-Угорської монархії.

І за ту ціну (кожному з них обіцяно по 10,000 доларів) під плащиком народніх інтересів кують низький шкурний інтерес. Цей ганебний торг кількох деґенератів не зламає, однак, опору наших селянсько-робітничих мас шляхетській політиці упертого винародовлення Західньої України.

Конкретні умови життя українського народу під Польщею самі йому вказують шляхи й методи до кращого.

Проти витівок здеґенерованих "реальних політиків професорів" і шляхетської Польщі стане одноцілий фронт селянсько-робітничих мас і трудової інтеліґенції західно-українських земель, чиє гасло й мета — Радянська Україна.

Іван Коссак.

З ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ.

НЕВИННА ЖЕРТВА.

Вона куди ходила, то все була заплакана.

Прихвалили, приплескали і віддали заміж.

Вона мала всього шістнайцять років.

Сьогодня має двайцять років і є матірю трьох дітей.

Він днями працює, а ночами пропиває те, що за день заробить, пє і жінку бє.

Вже кілька разів втікала до родичів, але вони вигнали.

— Ти не вмієш шануватися, от що! — казав батько.

— Я мала лише пятнайцять років і вже знала всьо робити. Мій ніколи мене не бив! — казала мати.

І вона назад в те саме пекло.

А жінки говорили, що вона дурна.

— А бігме, дурна!...

— Як-би була мудра, то чоловік не бив-би!...

— Ледаща!...

— Забудьковата!...

Кілька разів зайшла до У. Р. Дому.

Сяде в кутку й лише глипає заплаканими очима. А товаришки обступлять, довкола, говорять їй, вона слухає.

— Вона свідома жінка! — говорять товаришки.

Взяла в чоловіка долара і передплатила "Робітницю".

— Запишіться до нашої орґанізації, — запропонували її товаришки.

— Запишіться до співу.

Записалася.

— Дайте її ролю, — говорили товаришки режісерові.

Виступила кілька разів в гуртах і її дали головну ролю.

Чоловік довідався, набив і нагрозив.

— Я тобі дам представлення!...

— Тепер мені нічого вже не зробиш! Я таки буду грати! А як ще раз вдариш, то більше не стерплю. Піду до суду. Ти не маєш права знущатися надімною!

— То вже з тої "Робітниці" таких мудростей набралася?

— З "Робітниці", з "Робітниці" і в орґанізації! Я є твоя жінка, а ти мій чоловік. Маємо обоє бути однаковими, ділитися по рівні веселістю і смутком. Будеш ти добрий для мене, то буду і я добра для тебе!

Чоловік побачив, що його жінка вже "попсована" — замовк.

А люде йому про все доносили.

Скортіло піти на представлення і побачити, як його жінка буде грати.

В салі було повно людей. Вона так гарно співала, так гарно виконувала свою ролю, що публика заслухувалася.

Гарно намальована, схарактерізована, що його аж кортіло піти на сцену та поґратулювати її.

Він радів, як публика її плескала.

Від того часу він з часта заходить до орґанізації.

Драпака.

В КРАЇНІ НЕВОЛІ І СЛІЗ.

В ПОЛЬСЬКОМУ СОЙМІ СПІВАЮТЬ І ДЗВОНЯТЬ.

Останнє засідання 28. грудня м. року в польському соймі відбулося досить гучно. Опозиційні посли вели обструкцію, якою хотіли недопустити до ухвали славнозвісної земельної реформи. Обструкцію вели такі клюби: Незалежна Хлопська Партія, Білоруська Селянська Громада, Комуністична Посольська Фракція, Український клюб і Білоруський клюб. "Визволенє" не брало участи в соймовім засіданню і це зробило в порозумінню з Пястом, за що Пяст обіцяв увести дрібні нічого не значучі зміни в земельній реформі.

В часі обструкції приграваали на таких інструментах: Посли Мйотла і Пащук дзвонили, Приступа грав на автомобілевій трубі. Решта послів бубнили, чим хто міг.

В часі обструкції посли всі разом співали: "Шалійте", "Не пора", "Pieśń oraczy" й "Інтернаціонал".

Про цю обструкцію в соймі польська преса ні словом не згадала, — так, як-би в рот води набрала. А "Діло" зазначило тільки, що в соймі співали лиш "Не пора". Тимчасом обструкціонери хором співали всі вище згадані пісні.

ВИМОГА 100 ПОСЛІВ ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ

За повідомленням "Речі Посполітої" при обговоренні в буджетовій комісії сойму проєкту позички, взятої урядом Грабского у шведської фірми під заклад тютюнової монополії, виявилось, що угода Грабского з цією фірмою заподіяла великі шкоди монополії. Шведська фірма одержує 12%. Термін позички встановлено в 20 років. 100 послів сойму вимагають притягнення Грабского до суду.

ЖЕРТВИ ПРОВОКАЦІЇ.

У гродненському суді скінчився розгляд справи 10 білоруських селян, обвинувачених за комунізм. Справа виникла через провокацію білоґвардійського офіцера, що служив носильчиком на стації. Серед викликаних 30 свідків було багато провокаторів. Обвинувачених обороняло три білоруські посли сойму. Обвинувачені заявили на суді, що підчас арешту, як мордовано: на голе тіло надягали лантух і через нього били палицями.

Суд виправдав 9 осіб з 10. Всі обвинувачені пересиділи цілий рік у слідчому арешті.

РІЖНІ ВІСТИ

ВІДГУКИ "ПОБАЧЕННЯ ДРУЗІВ".

"Манчестер Ґардієн" вміщує розмову свого рапальського кореспондента з Чемберлейном. Кореспондент силкується викликати враження, що під час побачення Чемберлейна з Мусоліні ініціятива обмірковання турецької проблеми виходила від останнього. Мусоліні ніби "переконав" Чемберлейна про те, що в Італії нема ніяких ворожих намірів проти Туреччини.

Чемберлейн і собі заявив, що ніби він "не допускає можливости" лицемірних намірів з боку Італії та що на його думку анґлійські й італійські цілі ні в якім разі не такі, що їх не можна-б погодити.

Головним питанням їхньої розмови була турецько-радянська угода. Анґлійський уряд очевидно, стурбований тим враженням, що його угода може зробити на Балканах, хоче, щоб Італія уважна стежила за новим станом.

ВИДАННЯ УКР. СЛОВНИКІВ НА УКРАЇНІ.

В справі цілковитої українізації радянських та громадських установ і орґанізацій, відограє дуже важливу ролю видання українських загальних та зокрема термінольоґічних словників. Вважаючи за потрібне прискорити випуск із друку таких словників, Рада Народніх Комісарів запропонувала Наркомосвіті видати 1926 р. усі загальні словники і такі термінольоґічні: соціяльно-економічний, с.-господарчий, технічний, медичний, педаґоґічний, природничо-історичний, правовий, транспортний, словник по комунальному господарству, по діловодству, по математиці та ботаніці. Крім того, протягом 1926 року повинні бути підготовані до друку такі словники: ґеодезичний, меліоративний, будівельно-технольоґічний, електро-технічний, механічний, технольоґічний, гірничий, лісний та ветеринарно-зоотехнічний. Протягом біжучого року Наркомосвіта повинна приступити також до підготовки словників по ботаніці (другого тому), фізичної ґеоґрафії, метеорольоґії, по фізиці (друге видання), хемії, ґеольоґії, ґеоґрафії, насінництву, архітектурі, музиці та театральному мистецтву.

ВАЖНЕ! ДЛЯ ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИХ ГУРТКІВ! ВАЖНЕ!

Тепер час замовити для себе потрібних нот.

Заряд Відділу ТУРФДім у Вінніпеґу рішив знизити ціну на всі ноти, які є на складі при Відділі, щоби цим дати спромогу кожному купити відповідну скількість потрібних нот.

Так не відкладайте на пізніше а замовляйте таки зараз.

Ноти для мішаного хору.

Партитури:

Як у строк я ішла	30 ц.
Голод	25 "
Нова атлянтида	25 "
Ой, устану я в понеділок, Над річкою беріжком і Ой пе вдова гуляє	20 "
Ой до того жита	20 "
Ой пила, пила і Піду в садочок	20 "
Леґенда (в супроводі пяна)	20 "
Інтернаціонал	15 "
Шалійте, шалійте	15 "
Марселеза	15 "
Похоронний марш	15 "
Заповіт	15 "
Прометей	15 "
Дніпро реве	15 "
Прапор червоний	15 "
Вічний революціонер	15 "
Міжнародній юнацький день	15 "
Юнацький марш	15 "
Незаможницька пісня	15 "
Ой темная ніченька	15 "
Колиб мені ступка та жорна	15 "
Барабани бють	15 "
Як поїхав мій миленький до млина	15 "
Вкраїно мати, кат сконав	15 "
Разом товариші	15 "
Козака несуть і Ой перепеличка	15 "
Зашуміла ліщинонька	15 "
Ой піду я до млина і Бігло, бігло козенятко	15 "
Ой місяцю маю	15 "
Ой ходить царенко	15 "
Ой коляда колядниця	15 "
Ой дуб дуба	15 "
Ой у полі та туман димно і Із за гори сніжок	15 "
За городом качки пливуть	15 "
Дударик	15 "
Щедрик	15 "
Пряля	15 "
Мак	15 "
Котилася зірка	15 "
Піють півні	15 "
Та забіліли сніги	15 "
Ой щож то за шум счинився	15 "
Калина	15 "
Коваль	25 "
Сивий голубочку	15 "
Зеленая та ліщинонько і Ой вербо, вербо	15 "
Як не женився, то й не журився і Ой вийду я на вулицю	20 "
Ой нас братці пять	20 "
Отамане батьку наш	15 "

Поодинокі голоси:

Похоронний марш	5 ц.
Бігло, бігло козенятко	5 "
Ой на горонці в золотій коршмонці	5 "
Ой дзовни дзвонять	5 "
Ой руду-ду-ру-ду-ду і Вже вечір, вже вечеріє	5 "
А в середу родилася і Вітер, вітер коло хати	5 "
Кучерява Катерина і По опеньки ходила	5 "
Слава йому, слава і Місяцю князю	5 "
Через річку гребелька	5 "
Козак від'їзджає	5 "
Фінал	5 "
Чого Івасю змарнів	5 "

Ноти для мужеського хору.

Партитури:

Гамалія	50 ц.
Женчичок-бенчичок і Отамане, батьку наш	15 "
Ой та зажурились стрільці червонії	15 "
Як упав же він з коня (на три голоси)	15 "
Сонце заходить (поодинокі голоси)	5 "

Ноти для дітей.

Гоп, скок, Ходить сорока і зайчик, партитура	15 ц.

Хто би хотів замовити більше як одну партитуру тої самої пісні для вживання як поодиноких голосів, то слідуючі партитури одержить по ціні як поод. голоси.

Слідіть за оголошенням нових пісень. Замовляйте лише ті пісні, які проголошується.

Замовлення шліть на адресу:

BRANCH U.L.F.T. ASSOCIATION
Ukrainian Labor Temple
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — — — Winnipeg, Man.

ЛЄНІН В ЖОВТНЕВІЙ РЕВОЛЮЦІЇ.

(За редакцією В. Чубаря.)

(Продовження.)

ЯК ЛЄНІН ВЧИВ НАС БОРОТИСЯ.

(Спогади Я. Нетупської.)

Зрада меншовиків та ес-ерів, що намагалися звести на нівець ролю Рад і передати владу буржуазії, завжди примушувала нас боляче відчувати відсутність того, хто тілом своїм і не по добрій волі перебував за кордоном, а думками був з нами і керував нашою боротьбою. Всі ми нетерпляче чекали приїзду нашого дорогого проводиря. І ось в перших днях квітня до всіх райкомів докотилася радісна звістка — "їде Лєнін". Робітники підбадьорилися і, не вважаючи на свято, зібралося ціле море салдат і матрозів біля фінляндського вокзалу.

Ті, хто був присутний під час цієї зустрічи, ніколи не забудуть коротенької переконуючої промови Іліча. Заклик його: Хай живе соціялістична революція — було підхоплено оплесками тисячного натовпу. Ніколи не забуду постати салдата-фронтовика, що стояв поруч зі мною. З великим хвилюванням вислухав він промову Володимира Іліча, який говорив про буржуазну революцію й закликав до боротьби з буржуазією за соціялізм. Коли він скінчив промову, фронтовик мовив: "Оце — людина". І цей вигук залунав, як визнання Володимира Іліча проводирем російської революції.

З приїздом Володимира Іліча по весні 1917 року ми одержали до рук могутню зброю — революційну теорію боротьби за владу Рад. Ніколи, певно, не забудуть виступів Лєніна на Квітковій вулиці, його блискучого виступу на партійній конференції, на Кузнечному ч. 9, на природничо-наукових курсах. Своїми виступами тов. Лєнін вчив нас, як треба боротися.

Життя бігло вперед, угодовці все більш та більш відкривали себе перед широкими масами, реакція наближалася. Робітники й салдати вимагають демонстрації, яка виявила-б їхнє відношеня до тимчасового уряду.

Ленінградський Комітет збирає всіх активних робітників районів в червні, числа напевне не памятаю. Тов. Лєнін, раніш як надіслати нас робити доклади, коротенько інструктує нас. Кожне слово, що казав тоді Іліч, назавжди буде провідною зіркою кожного революціонера.

Тов. Лєнін сказав:

— "Товариші, можливо збентежений настрій охопив лише верхів'я робітників, а не масу. Памятайте, що найтяжчий злочин для революціонера — це створення собі ілюзій. Ви повинні у ваших виступах мати настрій мас".

Після цього коротенького виступу т. Лєніна, секретарі районів, що виконували тоді обовязки орґанізаторів, з усім розумінням серйозности цього питання інформували про настрій робітників та салдатів. Тов. Лєнін, уважно вислухав нас так, як він завжди вмів слухати, і зібравши до купи наші повідомлення, зауважив: "Так, ясно, що маси інстинктовно почувають реакцію й тому хвилюються".

Вирішили орґанізувати демонстрацію. Демонстрація відбулася значно пізніш, бо меншовики спочатку її заборонили, а потім самі повинні були згодитися під натиском мас, що "інстинктовно передчували реакцію".

Лєнінська партія в ці важні для нас дні, під керовництвом нашого дорогого проводиря, не створювала собі ілюзій, правильно цінуючи настрій мас і, завдяки цьому, призвала робітників до перемоги в жовтні. Слова Іліча — "Найтяжчий злочин для революціонера — створювати собі ілюзії" — не забуваймо їх ми й тепер!

ЛЄНІН ХОЧЕ НАЗВУ ПАРТІЇ ЗМІНИТИ.

(Спогади П. Куделлі.)

Минуло багато років. Минуло лихоліття злої реакції. Піднялося нове покоління робітників-революціонерів. Імперіялістична війна. Бурхливі хвилі 1917 року. І на тлі великої революції, на тлі повстання робітників, селян та матрозів, ми знову побачили свойого проводиря. Він приїхав з певними думками й висновками про другий соціялістичний етап російської революції, а ми лише чуттям вгадували, що "в царстві Данському щось гниле", але ще не прийшли до певних, виразних думок.

Ця наша непідготованість виявилася почасти на квітневій всеросійській конференції РСДРП 1917 року. Несподівано для всіх Володимир Іліч, між иншим, робить таку заяву:

— Товариші, я пропоную змінити назву нашої партії. Соціял-демократія в міжнародньому маштабі остільки заганьбила себе під час війни націонал-шовінізмом та угодовством, що нам не слід носити з нею однакове імя. Пропоную від нині нашій партії зватися Російською Комуністичною Партією.

Нарікання прокотилося по всьому зібранні.

Як! Змінити нашу бойову почесну назву с.-д. більшовиків — ніколи! А-ні-за-що!

— Що це він вигадав?

Ми галасували, ремствували, і пропозицію Лєніна тоді не було ухвалено, а потім, з бігом часу, через рік на 7-ім з'їзді нашої партії її все таки ухвалили.

Нас тоді ці слова Лєніна вразили, образили найкращі почуття, і під час перерви багато членів конференції підходили до нього ще посперечатися про це. Ніколи не забуду того мягкого тону, яким у відповідь на багато запитань і протестів Іліч сказав:

— Так, це буває, більшість не завжди вміє охопити те, що саме треба зробити в даний мент... Пізніш це всім буде ясно...

Звичайно, рідко природа дарує світові таких людей як Лєнін, людей, що охоплюють відразу широку далечінь суспільного розвитку. А ми тоді з задоволенням передавали один одному, як гарно провалили пропозицію Лєніна про зміну назви нашої партії.

Лєнін зробив поступку і на цей раз.

Так Лєнін робив поступки иноді під впливом натиску на нього товаришів, але майже завди бувало так, що через півроку, через рік, а иноді й значно раніш, Лєнінова пропозиція, що її раніш усували, виявляється неминуче потрібною й життєвою. І лише в особливо важливих питаннях Лєнін був невблаганий, настирливий і непохитний, не боячись розходження навіть з близькими друзьми.

(Далі буде.)

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вийшла з друку? Якщо немаєте її ви самі, або ваші знайомі, то постарайтеся купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратить вона вартости навіть тоді, як ви перечитаєте її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і з життя робітництва в Америці. Коли читаєте, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перечитаєте до кінця.

Письменник М. Ірчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страшні події з старому краю. Читаючи "Карпатську ніч" ви рівночасно багато вчитеся і то в найбільш приступний спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладинка з артистичним малюнком в двох кольорах.

КУПІТЬ, А НІКОЛИ НЕ ПОЖАЛІЄТЕ! РОЗПОВСЮДНЮЙТЕ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ.

Висилаються книжки за попереднім надісланням грошей. ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ.

Замовлення з грішми посилати на таку адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.